

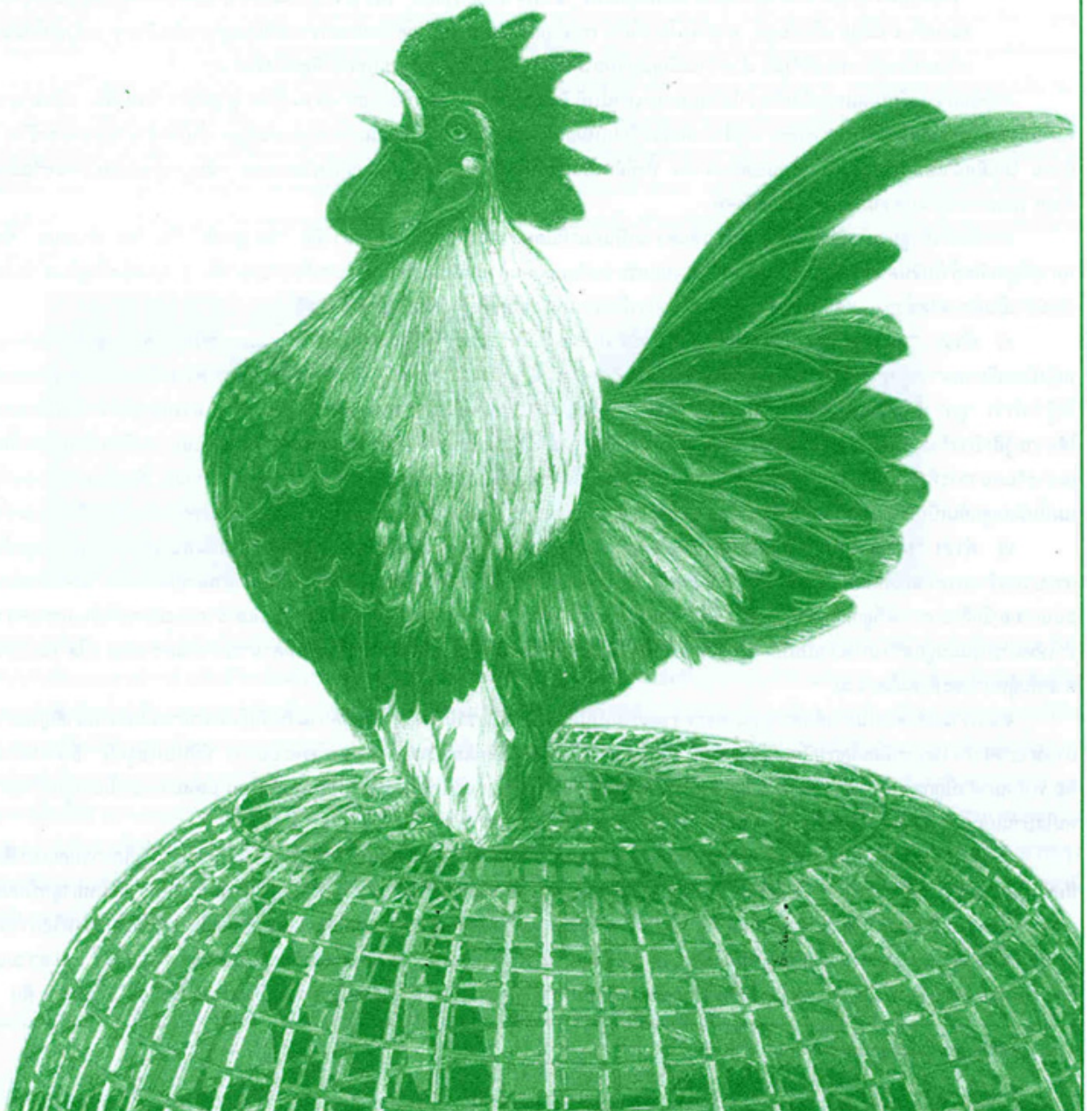

จดหมายข่าวสถาบันวิจัย
ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
Institute of Language and Culture for Rural Development
MAHIDOL UNIVERSITY

ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๑ : มกราคม ๒๕๔๘ - มีนาคม ๒๕๔๘

Vol. 26 No. 1 : January 2005 - March 2005

สวัสดิ์ประภา 2548

หมาข้ามถนน : มายาคติแห่งสังคม

เอนก รักเงิน¹

เมื่อกล่าวคำว่า “หมา” หลายคนอาจคิดถึงและโหยหาถึงสัตว์สี่เท้า หน้ายาว ที่มีอุปนิสัยซื่อสัตย์และจงรักภักดีต่อเจ้าของเป็นลักษณะเด่นที่ทำให้มันใกล้ชิดกับมนุษย์มากที่สุดในยุคปัจจุบัน ซึ่งเราสามารถพบเห็นได้ทั่วไปทั้งตามท้องถนน บ้านเรือน และถูกกักขังอยู่ในกรง หมานั้นมีด้วยกันหลากหลายสายพันธุ์ โดยแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 2 ประเภท คือ หมาพันธุ์ไทย กับหมาพันธุ์ต่างประเทศ เราจะพบเห็นหมาพันธุ์ไทยมากกว่าหมาพันธุ์ต่างประเทศต่างๆ เพราะเมื่อเดินทางไปตามท้องถนนและกวาดสายตามอง ก็อาจจะพบหมาตัวใดตัวหนึ่งกำลังเผชิญชีวิตท่ามกลางวัตถุนิยมที่เรียกว่า “รถยนต์” ส่วนหมาพันธุ์ต่างประเทศนั้นเราจะพบว่ามันมาชุมนุมกันอยู่ตามงานประกวดหมาที่จัดขึ้นในโอกาสต่างๆ

คำว่า “หมา” สัตว์ที่มนุษย์เลี้ยงไว้เพื่อช่วยเหลือในการล่าสัตว์ และเลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน แต่ในสังคมเมืองหมาถูกยอมรับว่ามีบทบาทสำคัญในการเลี้ยงเพื่อเป็นสัตว์สวยงามและเป็นเพื่อนคลายเหงา ช่วยปรับทุกข์ให้กับเจ้าของ อย่างคำกล่าวที่ว่า “เมื่อคนไม่เข้าใจ ขอเพียงหมาที่บ้านเข้าใจก็พอแล้ว” คำกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นถึงมรดกมายาคติความเป็นหมาในสังคมยุคปัจจุบัน แต่เมื่อตั้งคำถามว่า “หมาเป็นมายาคติได้อย่างไร” ก็ต้องหาต้นตอของเหตุปัจจัยแห่งมายาคติว่าคืออะไร ซึ่งเป็นมุมมองในการสื่อความหมายต่อสิ่งต่างๆ อย่างที่โรลันด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes:2544) กล่าวว่า

“หากถามว่ามายาคติในโลกปัจจุบันนี้คืออะไร ข้าพเจ้าขอตอบในเบื้องต้นอย่างง่ายๆ ว่า

มันเป็นวาทะ ชนิดหนึ่ง คล้ายกับรากศัพท์ของคำว่า “Myth” นั่นเอง”

วาทะของมายาคตินั้นไม่จำเป็นว่าจะต้องเกาะอิงอยู่กับภาษาเหมือนกับคำพูดทั่วไป แต่สามารถแฝงอยู่ในวัตถุและปรากฏการณ์มากมาย และเงื่อนไขที่จะทำให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดกลายเป็นสถานะ เป็นมายาคติก็คือ การที่สังคม วัฒนธรรมเข้าไปยุ่งเกี่ยวแทรกแซง โดยหยิบยื่นความหมาย คุณค่าให้แก่สิ่งนั้นๆ โรลันด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes:2544) ให้คำอธิบายว่า

“จริงหรือที่ว่าทุกอย่างกลายเป็นมายาคติได้หมดสิ้น ข้าพเจ้าเชื่อเช่นนั้น เพราะจักรวาลมีศักยภาพที่จะกระตุ้นให้มนุษย์สร้างความหมายขึ้นมาได้อย่างไม่สิ้นสุด ทุกสิ่งในโลกนี้สามารถจะถูกสังคมเข้าไปล่วงควักออกมาจากที่มันอยู่ของมันเจิบๆ แล้วทำให้มันกลายเป็นเหยื่อของวาทะได้ทั้งสิ้น ด้วยว่าไม่มีกฎธรรมชาติหรือระเบียบข้อใดที่ห้ามมนุษย์มิให้พูดถึงสิ่งต่างๆ.....”

จากข้อความทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าไม่ใช่แต่หมาเท่านั้นที่เป็นมายาคติ แต่ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนเป็นมายาคติด้วยกันทั้งสิ้น เป็นมายาแห่งการสื่อความหมายที่ไร้ขอบเขตของจินตนาการทางความรู้สึกถึงคิดที่เปรียบเทียบการชักนำก็เลสตัลหาและการปรุงแต่งตัวตนนั้นให้เข้ามาแทรกแซงชีวิต วัฒนธรรม และสังคม โดยมีหมาเป็นเครื่องมือในการสนองตัวตนนั้น ทั้งที่มันเป็นสัตว์ที่ไม่รู้หรือไม่รู้โอ้อวด และอยู่เฉยๆ กลับถูกนำมาเล่นวาทะหรือสื่อความหมายในมิติต่างๆ พออกรสให้แก่ความเป็นมายาของสังคม

การชักนำเข้าสู่มายาคติเพื่อให้ผู้อ่านมองเห็นความเป็นหมาที่แตกต่างกัน 2 มุมมอง กล่าวคือ “หมาลูกรัก” กับ “หมาข้ามถนน” ซึ่งเป็นการสื่อความหมายที่ถูกผลิตซ้ำในจินตนาการของคนในสังคม ต้องยอมรับว่าเกือบทุกคนล้วนแล้วแต่มีจินตนาการเกี่ยวกับหมาทั้ง 2 มุมมองนี้อยู่ในสสารัตถะของตัวตน แต่ผู้เขียนจำเป็นต้องผลิตซ้ำๆ และครอบงำระบบคิดด้วยการสื่อความหมายให้เห็นหมามากยิ่งขึ้น กล่าวคือ

1) คำว่า “หมาลูกรัก” เป็นคำกล่าวที่มักจะพบทั่วไปในครอบครัวที่เลี้ยงหมาด้วยความรักใคร่และเอาใจใส่เป็นพิเศษเปรียบเหมือนลูกในไส้ตนเอง(ผู้หญิงนิยมเรียกหมาว่าลูก) ซึ่งกระบวนการในการสร้างคำว่า “ลูก” หรือ “ลูกจ๊ะ” นั้นเป็นสิ่งสำคัญที่เราควรค้นหาความเป็นมายาคติ คำตอบที่ต้องการมิใช่เพื่อให้รู้ว่าคำว่า “ลูก” นั้นสำคัญอย่างไร แต่ต้องการทราบว่ามันถึงเกิดกระบวนการสื่อความหมายคำว่า “ลูกจ๊ะ” อาจกล่าวได้ว่าการสร้างมายาคติย่อมอยู่ภายใต้ความรู้สึกอ้างว้าง โดดเดี่ยวของบุคคลที่ไม่สามารถหาที่พึ่งได้ และใช้หมาเป็นตัวสื่อถึงความผูกพันที่สนิทแนบแน่น เหมือนเป็นเลือดเนื้อเชื้อไขของตนเอง เพราะจินตนาการที่ถูกผลิตซ้ำว่า “ก้อนเลือดของตนเอง ย่อมจะไม่ทำร้ายตนเอง” ผลที่ตามมาคือ การประคบประโงม ให้เหมือนกับดวงแก้วภายในก้อนหิน^๑ แม้ไม่มีต่อลูกอันเป็นที่รักยิ่ง เป็นการใช้ประโยชน์จากหมาภายในครอบครัวเพื่อเป็นสื่อถึงความโหยหา เอื้ออาทรต่อความรักอย่างไรขอบเขตจำกัด

2) คำว่า “หมาข้ามถนน” เป็นคำกล่าวที่แสดงถึงการเหยียดหยาม ดูถูกดูแคลน เป็นการครอบงำความสัมพันธ์เชิงอำนาจอย่างสุดขั้ว ซึ่งเกิดขึ้นจากกระบวนการสร้างภาพที่มองเห็นอยู่ประจำ คือภาพหมาพันธุ์ไทยที่เดินอยู่ข้างถนน และบางครั้งเราอาจจะเห็น ภาพหมาที่นอนตาย ไล่เท้าลักอย่างน่าสมเพชอยู่ริมถนนเสมอ นี้อีกคือมายาคติที่ถูกผลิตซ้ำแล้วครั้งแล้วว่าหมาข้ามถนนคือมรดกมายาแห่งความต่ำต้อยและความเลวร้ายของสังคมที่เมินเฉยต่อความจริงที่ปรากฏอยู่ ทำให้หมาข้ามถนนถูกสร้างภาพว่าเป็นหมาบ้า เป็นพวกที่คบไม่ได้ ควรออกห่างไว้ เป็นพวกสัตว์จรจัดที่สามารถทำอันตรายต่อเราได้ และเป็นพวกไร้คุณค่าต่อสายพันธุ์หมาและสังคมโดยรวม

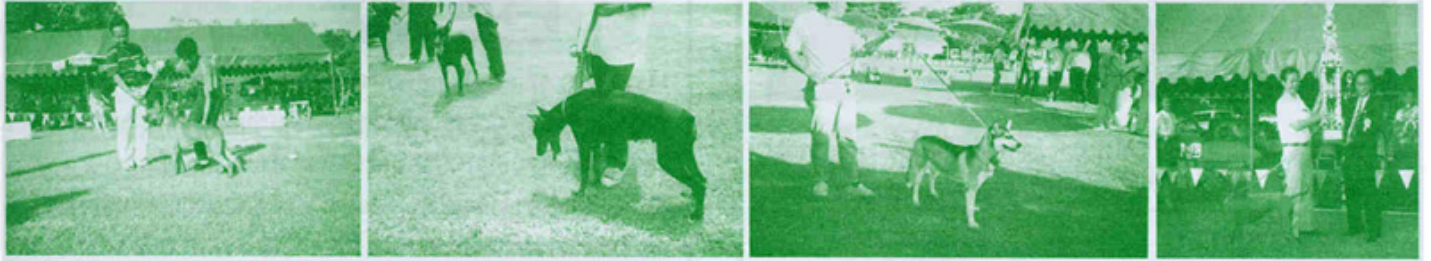
จากความแตกต่างในการสื่อความหมายระหว่างความเป็นหมา 2 จำพวกนี้ จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์เชิงอำนาจมีบทบาทสำคัญในการเข้าถึงความจริงแห่งมายาคตินั้น เพราะเมื่อเกิดกรณีหมาข้ามถนนถูกรถชนตาย มักจะไม่มีผู้ใดเหลียวแลมันเลย คุณอาจจะบอกว่า “ก็มันไม่ใช่ลูกนี่” ซึ่งคำกล่าวนี้มีนัยที่เป็นไปได้คือ หากหมาตัวนี้ถูกสร้างสสารัตถะความเป็นลูกรัก คุณก็คงไม่ปล่อยให้ลูกคุณมาเดินเที่ยวเล่นตามท้องถนนหรอก แต่หมาเหล่านี้กลับถูกสร้างภาพให้เลวร้ายกว่าคนไร้บ้านและขาดความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับสิ่งใดหนึ่งได้อย่างเป็นทางการ

จะเห็นได้ว่าหมาทั้ง 2 ประเภทนี้ถูกสื่อความหมายมาจากรากฐานเดิมและต่อยอดจินตนาการด้วยสื่อประเภทต่างๆ ทั้งสื่อการบอกเล่า สื่อทางเทคนิค และสื่อทางประสบการณ์เชิงประจักษ์ ที่กดทับความเป็นจริงของสังคม หากจะถามว่าความเป็นหมาระหว่างหมาข้ามถนนแตกต่างกับหมาลูกรักอย่างไร คำตอบในภาพรวมถึงความเป็นหมาไม่ได้แตกต่างกันเลย คือ “ความซื่อสัตย์และจงรักภักดีต่อเจ้าของ” แต่ที่ใจความสำคัญอยู่ที่การไม่มีเจ้าของหรือการขาดอำนาจปกป้องจากมนุษย์ ขาดอำนาจหนุนนำ หรืออุ้มชูให้มีศักดิ์และสิทธิ์เท่าเทียมกัน ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากร(อาหาร ที่อยู่อาศัย และความเอาใจใส่ดูแล)ของอำนาจเหมือนหมาเลี้ยงทั่วไป และหลายครั้งที่ผู้เขียนเปรียบเทียบมายาแห่งความเป็นหมาในลักษณะปรากฏการณ์เชิงประจักษ์ 2 รูปแบบ คือ หมาที่กำลังเดิน

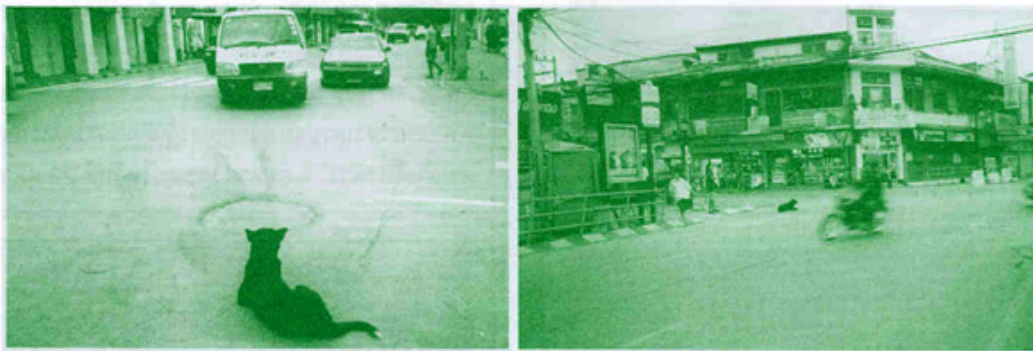
¹ นักศึกษาปริญญาเอกมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ในเวทีประกวดแข่งขัน และหมาที่กำลังเดินข้ามถนน ซึ่งผู้เขียนมักจะเกิดคำถามขึ้นเสมอว่า “กระบวนการสื่อความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่กับท่าทางการเดินของหมา 2 ประเภทนี้แตกต่างกันอย่างไร” แต่เข้าใจว่าผลการกระทำที่เหมือนกันคือความต้องการมีชีวิตอยู่ แต่สถานะและคุณค่าของความเป็นหมาแตกต่างกันอย่างสุดขั้ว กล่าวคือ

1) **หมาที่ถูกจองในงานประกวดแข่งขัน** เรามักพบเห็นหมาถูกจองเดินไปเดินมาเป็นวงกลมเวียนรอบสนามแข่งขัน มีลักษณะท่าทางการเดินที่ต้องมีองค์ประกอบดังนี้ คือลำตัวตั้งตรง หน้อกก้วาง ลำคอเชิดสูง หางชูขึ้น และมีสายจูงที่เชื่อมความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเจ้าของกับหมา เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดจากเจ้าของไปสู่หมาตัวนั้น ภาพที่เห็นเหล่านี้ถูกผลิตขึ้นเชื่อว่าเป็นมาตรฐานของจารีตประเพณีการประกวดแข่งขันที่ถูกต้อง เป็นการสร้างลักษณะคุณสมบัติของหมาให้เกินกว่าความเป็นจริงของความเป็นหมาแววตาและกิริยาท่าทางดูเหมือนกับว่าหมาเชื่อฟังผู้จูงเชือกอย่างเคร่งครัดแสดงถึงความเป็นมิตรไมตรี แต่ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นมายาภาพที่มนุษย์ผลิตขึ้นเพื่อการใช้อำนาจเผด็จการต่อธรรมชาติ และรางวัลแห่งอำนาจเบ็ดเสร็จก็คือ ถ้วยหรือประกาศนียบัตรที่ให้แก่ผู้มีอำนาจนั้น นอกจากนี้ยังพ่วงท้ายด้วยการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่เป็นตัวเงินมากขึ้น เป็นการเพิ่มมูลค่าหมาที่มีอำนาจเป็นผู้ได้รับสนองผลประโยชน์แต่ผู้เดียวหมาตัวนั้นก็เพียงได้อาศัยอำนาจเพื่อหล่อเลี้ยงชีวิตไปวันๆเท่านั้น

2) **หมาที่กำลังเดินข้ามถนน** เป็นการสื่อความหมายถึงความต้องการมีชีวิตรอดในช่วงเวลานั้น ซึ่งต้องดิ้นรนต่อสู้กับสภาพแวดล้อมอย่างสุดกำลังด้วยตัวเอง เรามักจะเห็นหมาที่กำลังจะข้ามถนนด้วยท่าทางตื่นตกใจ ระมัดระวังตัวสูง เลี้ยวหน้าแลหลังอยู่เสมอ ด้วยลักษณะรูปร่างหอม ขนเกรียน สีต่าง อาจพบพยาธิสภาพของซีเรียมให้เห็นอยู่ตามผิวหนัง อธิบายปรากฏการณ์แวดล้อมในบริบทนี้ว่า รยยนต์บนท้องถนนวิ่งด้วยความเร็วสูง เพราะมายาคติที่กำหนดเป็นมาตรฐานว่าถนนสร้างไว้ให้รถยนต์วิ่งเท่านั้น และหมาที่กำลังจะข้ามถนนเป็นสิ่งแปลกปลอมที่ห้ามผ่านเข้ามาโดยเด็ดขาด คนขับรถยนต์อาจมองเห็นหมาที่วิ่งตัดหน้ารถยนต์เป็นเพียงวัตถุใดวัตถุหนึ่งที่เมื่อถูกกระทบกระเทือนกับทรัพย์สิน(รถยนต์)ตนเอง แล้วมีผลให้ตนเองต้องสูญเสียทรัพยากรบางอย่างไป เช่น เวลา เงินตรา การบุพผังของรถยนต์ เป็นต้น ส่วนชีวิตหมาอาจจะบาดเจ็บหรือเสียชีวิต และหากเสียชีวิตก็หมายความว่า จำนวนหมาจรจัดลดลง แต่เพิ่มความสะดวกให้กับท้องถนน นอกจากนี้ผู้เขียนไม่แน่ใจว่าหากรถยนต์ไม่ได้รับผลเสียหายจากการชนหมาข้างหมา เขาจะมองสิ่งที่เห็นเป็นมายาภาพที่วิ่งตัดหน้ารถยนต์หรือไม่ แต่สำหรับหมานั้นผู้เขียนไม่แน่ใจว่าหมาจะเห็นรถยนต์เป็นมายาภาพที่แวดล้อมอยู่ในชีวิตหรือเปล่า แต่หากหมาสามารถที่จะข้ามถนนเส้นนั้นไปได้ ก็ถือได้ว่ามีชีวิตรอดอีกหนึ่งวัน

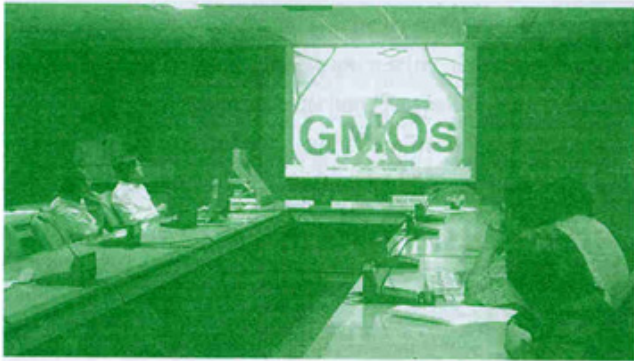
ผู้เขียนพยายามสื่อความหมายให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างภาพ 2 ลักษณะ คือหมาที่ถูกจองในงานประกวดแข่งขัน กับหมาที่กำลังเดินข้ามถนน ซึ่งมีเป้าหมายอย่างเดียวกันคือแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อความอยู่รอดของตนเอง จุดโฟกัสที่ต่างกันคือ ฝ่ายหนึ่งถูกรอรับด้วยอำนาจ แต่อีกฝ่ายหนึ่งต้องต่อสู้กับอำนาจ(รถยนต์)อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และมองว่าฝ่ายที่ถูกครอบงำด้วยอำนาจน่าจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง แต่ในความเป็นจริงของปรากฏการณ์ชีวิตหมาที่เราเห็นนั้น อาจถูกปิดบังด้วยการสื่อความหมายอย่างปกติในสังคมปัจจุบัน เพื่อแสดงให้เห็นว่า มนุษย์เป็นตัวสร้างมายาคติให้แก่หมาและสรรพสิ่งทั้งหลาย มายาคติถูกนำมาล้อเล่นในปรากฏการณ์เชิงประจักษ์ และเสกสรรปั้นแต่งจินตนาการให้เห็นภาพที่เกินจริง เพื่อให้เชื่อว่ามันคือสุนิยมของหมาแห่งสังคมระบบทุนนิยม และผู้ใดที่มีอำนาจย่อมสามารถสื่อความหมายที่ตนเองแสดงออกมาให้ผู้อื่นเห็นว่าดีงามควรแก่การปฏิบัติ และในทางกลับกันก็สามารถปลุกปั่นปรากฏการณ์ที่ตนเองไม่เห็นด้วยให้เลวร้ายและมองว่าสิ่งนั้นเป็นอันตรายต่อสังคม เพราะมนุษย์สามารถปรุงแต่งจินตนาการของตนเองไปเสมอ และการปรุงแต่งนั้นล้วนแล้วแต่เป็นมายาคติที่สร้างจากกิเลสทั้งสิ้น ยากที่เราจะแยกแยะระหว่างมายาคติและความเป็นจริงของชีวิตมนุษย์ แต่สำหรับชีวิตหมานั้นอาจจะมีแต่ความจริงที่ไม่มีมายาคติให้ปรับแต่งเลยก็เป็นได้.

บรรณานุกรม

Roland Barthes.(2544).มายาคติ. (วรรณพินิล อังคศิริสรรพ.ผู้แปล).กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

ภาพเป็นข่าว

6 ต.ค. 47 สถาบันฯ ได้รับเกียรติจากคุณภัสณีวีจี ศรีสุวรรณ เจ้าหน้าที่รณรงค์ด้านพันธุวิศวกรรม เป็นวิทยากรเสวนาเรื่อง GMO ณ ห้องณัฐ ภูมิประวัติ

11-13 ต.ค. 47 สถาบันฯ จัดอบรม "สัตศาสตร์ปฏิบัติ: ฤกษ์แจ่มความสำเร็จในการสอนการออกเสียงภาษาอังกฤษ รุ่นที่ 5" ให้แก่ครูอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษทุกระดับ และบุคคลทั่วไป ณ ห้องสัมมนา 2 และห้องปฏิบัติการภาษาโดยมีรศ.ดร.อมรทวีศักดิ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสัตศาสตร์เป็นวิทยากรในการอบรม

18 ต.ค.47 สถาบันศิลปะ Reyum จากประเทศกัมพูชาเยี่ยมชมสถาบันฯ เพื่อแลกเปลี่ยนงานด้านวิชาการ

27-31 ต.ค. 47 กระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ในหัวข้อ "ยุทธศาสตร์การปฏิบัติงานวัฒนธรรมร่วมกับชุมชน รุ่นที่ 2" ให้แก่นักวิชาการวัฒนธรรม กลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัดภาคกลาง ณ โรงแรมเดอะ รอยัลเจมส์ ลอดจ์ 2000 ต.ศาลายา จ.นครปฐม และออกปฏิบัติการภาคสนาม ที่หมู่บ้านเรือนไทย ต.ปลายโพรงพง จ.สมุทรสงคราม ในวันที่ 29 ตุลาคม 2547

8 พ.ย. 47 ศ.ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์ ผู้อำนวยการสถาบันฯ นำเสนอผลงานวิชาการในการประชุม EFA Global Monitoring Report 2005 ณ โรงแรมรอยัล ปรีนเซส

24-28 พ.ย. 47 กระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ในหัวข้อ "ยุทธศาสตร์การปฏิบัติงานวัฒนธรรมร่วมกับชุมชน รุ่นที่ 3" ให้แก่นักวิชาการวัฒนธรรม กลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัดภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ โรงแรมเดอะ รอยัล เจมส์ ลอดจ์ 2000 ต.ศาลายา จ.นครปฐม

29 พ.ย. 47 ผู้แทนจากยูเนสโก เข้าเยี่ยมชม "ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต" และโครงการแผนที่ภาษาและวัฒนธรรมฯ ของสถาบันฯ

8-12 ธ.ค. 47 กระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ "ยุทธศาสตร์การปฏิบัติงานวัฒนธรรมร่วมกับชุมชน รุ่นที่ 4" ให้แก่นักวิชาการวัฒนธรรม กลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัดภาคใต้ ภาคอีสาน และภาคกลาง ณ โรงแรม เดอะ รอยัล เจมส์ ลอดจ์ 2000 ต.ศาลายา จ.นครปฐม

13 ธ.ค. 47 คณาจารย์และนักศึกษาสหสาขาวิชา Museum Studies จากมหาวิทยาลัย Macquarie ประเทศออสเตรเลีย มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการสอนด้านพิพิธภัณฑ์ศึกษา

22 ธ.ค. 47 รศ.ดิเรกนันทน์ อนุวัชศิริวงศ์ อาจารย์สุภัญญา สมไพฑูริย์ และอาจารย์ณัฐภรณ์ รัตนชัยวงศ์ จากคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้เกียรติมาเป็นวิทยากรในเสวนาวิชาการหัวข้อ "กรณีพิพาทกับคนพันธุ์ POP" ณ ห้องณัฐ ภูมิประวัตติ์

7 ธ.ค. 47 คณะอาจารย์และนักวิจัยของสถาบันฯ ลงพื้นที่เก็บข้อมูลพิธีชอนขวัญชาวละว้า (ก๋อง) บ้านกกเชียง จ.สุพรรณบุรี

23-24 ธ.ค. 47 สถาบันฯ จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หัวข้อ "ศาสตร์ปฏิบัติเพื่อการออกเสียงที่ดีกว่า" ให้ผู้ที่มีความสนใจเรื่องการออกเสียงภาษาอังกฤษ ณ ห้องสัมมนา 2 และห้องปฏิบัติการภาษา โดยมี รศ.ดร.อมร ทวีศักดิ์ เป็นวิทยากร

ข่าวการศึกษา

รายชื่อนักศึกษาสอบวิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์ผ่าน

ปริญญาโท

สาขาวิชาภาษาศาสตร์

ณัฐศิริ เอี่ยมประชา

การศึกษาการใช้ภาษาในโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ทางนิตยสารระหว่างปี พ.ศ. 2539-2543

A STUDY OF LANGUAGE IN PUBLIC RELATIONS ADVERTISING DURING 1966-2000 A.D.

การศึกษาเรื่อง "การใช้ภาษาไทยในโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ทางนิตยสาร ระหว่างปี พ.ศ. 2539-2543" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์และลักษณะการใช้ภาษาไทยในส่วนต่างๆ ของโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ จากการศึกษาพบว่าหัวข้อที่นิยมใช้มากที่สุดในการโฆษณาเพื่อประชาสัมพันธ์คือ บริการสาธารณะ หัวข้อที่นิยมรองลงมาคือโฆษณาสถาบัน ตามด้วยหัวข้อที่เกี่ยวกับเหตุการณ์พิเศษที่ทางสถาบันจัดขึ้นและหัวข้อด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ นอกจากนี้จากการศึกษาโครงสร้างของโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์พบว่าโครงสร้างประกอบด้วย 5 ส่วน คือ พาดหัว พาดหัวรอง ภาพประกอบ เนื้อเรื่อง และสรุปเรื่อง

นริศนา โคมศิริ

การศึกษาวินัยทางภาษาศาสตร์และวัฒนธรรมของชื่อชาวมอญ : กรณีศึกษาชาวมอญบ้านวังกะ ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

A STUDY OF THE LINGUISTIC AND CULTURAL CONTEXT OF MON NAMES : A CASE STUDY OF THE MON PEOPLE AT WANGKA VILLAGE NONGLU SUBDISTRICT, SANGKHLABURI DISTRICT, KANCHANABURI PROVINCE

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวินัยทางภาษาศาสตร์และวัฒนธรรมของชื่อชาวมอญ กรณีศึกษาชาวมอญบ้านวังกะ ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี ได้แก่ ภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อ โครงสร้างทางภาษาของชื่อ ที่มาและความหมายในการตั้งชื่อที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อ วัฒนธรรมของชาวมอญที่ได้จากการตั้งชื่อ ตลอดจนการเปลี่ยนชื่อและผู้ที่ตั้งชื่อให้ชาวมอญบ้านวังกะ โดยแบ่งตามตัวแปร เพศ และอายุ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ชื่อของชาวมอญที่อาศัยอยู่ที่บ้านวังกะในช่วงปี 2545-2546 แบ่งเป็น 4 กลุ่มอายุ กลุ่มที่ 1 (1-10 ปี) กลุ่มที่ 2 (11-25 ปี) กลุ่มที่ 3 (26-45 ปี) กลุ่มที่ 4 (45 ปีขึ้นไป) จำนวน 1,600 ชื่อ โดยการสุ่มตัวอย่างเพศชาย 800 ชื่อ เพศหญิง 800 ชื่อ

นฤมล คงคะโทตร

การตั้งชื่อวัดในพุทธศาสนาในกรุงเทพมหานคร

THE NAMING OF BUDDHIST TEMPLES IN BANGKOK.

วิทยานิพนธ์นี้ศึกษาคตินิยมในการตั้งชื่อวัดทางพระพุทธศาสนาของคนไทย ซึ่งสัมพันธ์กับสภาพวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และภาษา โดยการศึกษาที่มาหรือความหมายของชื่อ และลักษณะภาษาที่ใช้จากชื่อวัดในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 440 วัด วิธีการศึกษาจากเอกสารด้านประวัติศาสตร์ควบคู่กับการใช้วิธีสัมภาษณ์บุคคลในพื้นที่

อรทัย มิ่งมิตรสุภาพร

การศึกษาความหมายและโครงสร้างของคำกลอนคู่ (หม่อฮักเลียง) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

A STUDY OF MEANING AND STRUCTURE WITH CHINESE POEMS (MO HUAK LIANG) IN AMPHOR MUANG RATCHABURI

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยศึกษาคำกลอนคู่ที่ใช้เขียนหรือสลักที่ขวางซู้หรือหลุมศพของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตอำเภอเมืองราชบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมายและโครงสร้างของคำกลอนคู่ อันหลักขันธ์และความเชื่อของชาวจีนซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากคำกลอน ข้อมูลที่นำมาศึกษารวบรวมมาจากขวางซู้ 100 หลัง ในเขตอำเภอเมืองราชบุรี การวิจัยนี้ศึกษาคำกลอนคู่เกี่ยวกับการใช้ความหมายโดยตรงและการใช้ความหมายโดยเปรียบ

สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา

จุฑารัตน์ เหลืองสง่างาม

ภูมิทัศน์วัฒนธรรมเมืองบางกอก : มุมมองจากสะพานพุทธถึงชุมชน

BANGKOK CULTURAL LANDSCAPE: FROM MEMORIAL BRIDGE TO COMMUNITIES.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของกรุงเทพมหานครจากกลุ่มอาคารและสิ่งก่อสร้างริมแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณปากคลองบางกอกใหญ่ถึงสะพานพระพุทธยอดฟ้าประกอบด้วย ป้อมวิชัยประสิทธิ์ วัดอรุณราชวราราม วัดกัลยาณมิตร วัดช่างตาครุ๊ส สะพานพระพุทธยอดฟ้า สะพานพระปกเกล้า และอาคารบางกอกริเวอร์ พาร์ค คอนโดมิเนียม อาคารและสิ่งก่อสร้างเหล่านี้ล้วนมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และมีรูปลักษณะที่โดดเด่นมองเห็นได้อย่างชัดเจน จัดเป็นภูมิสัญลักษณ์ของชุมชน

พัฒนา ภูประภากรกุล

ซ็อบิอ ดนตรีประเภทเครื่องสายของชาวลีซู : กรณีศึกษานบ้านคอยล้าน ตำบลนาหว้า อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

SUBU LISU'S STINGED MUSICAL INSTRUMENT: A CASE STUDY OF DOILAN VILLAGE, WAWEE SUBDISTRICT, MAESRUAY DISTRICT, CHIANGRAI PROVINCE.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นงานวิจัยทางมานุษยวิทยาการดนตรี โดยศึกษา ซ็อบิอ ดนตรีประเภทเครื่องสายของชาวลีซู ณ หมู่บ้านคอยล้าน ตำบลนาหว้า อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ การสร้าง รูปแบบการบรรเลง บทเพลง การเดินรำประกอบการบรรเลงซ็อบิอ ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ของซ็อบิอกับสังคัมลีซู

สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา

สมเกียรติ ศิลประเสริฐ

การปรับบทแปลในเรื่อง "แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์", "พอตเตอร์กับห้องแห่งความลับ" ของซูมาลี บำรุงสุข

TECHNIQUES OF ADJUSTMENT IN TRANSLATING HARRY POTTER AND THE PHILOSOPHER'S STONE AND HARRY POTTER AND THE CHAMBER OF SECRETS INTO THAI BY SUMALEE BUMRUNGSOOK.

วรรณกรรมเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากไม่เพียงเฉพาะในหมู่เด็ก ๆ เท่านั้น แต่ยังได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายในบรรดานักอ่านที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่เช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากแฮร์รี่ พอตเตอร์ มีเนื้อหาที่หลากหลายและเต็มไปด้วยจินตนาการ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่งในด้านกระบวนการถ่ายทอดทางภาษาจากภาษาต้นฉบับมาสู่ภาษาในฉบับแปล การศึกษาการปรับบทแปลเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์ กับศิลาอาถรรพ์ และแฮร์รี่ พอตเตอร์กับห้องแห่งความลับ ที่แปลโดยซูมาลี บำรุงสุข จากต้นฉบับภาษาอังกฤษเรื่อง Harry Potter and the Philosopher's Stone และ Harry Potter and the Chamber of Secrets ที่เขียนโดย เจ. เค. โรว์ลิง นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการปรับบทแปลรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้แปลใช้ในงานแปลเรื่องนี้ โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

สาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา

วิลาวัลย์ ปัดภัย

วิถีชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกแห้วในตำบลวังยาง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

THE WAY OF LIFE OF THE WATER CHESNUT FARMERS IN WANGYANG, SRI PRACHAN DISTRICT, SUPHANBURI PROVINCE.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาลักษณะวิถีชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกแห้ว 2) เพื่อศึกษาถึงเงื่อนไขปัจจัยในการดำรงชีพในวิถีชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกแห้ว 3) เพื่อศึกษาถึงโอกาสและข้อจำกัดต่าง ๆ ในวิถีชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกแห้ว และ 4) เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการสนับสนุน ส่งเสริม และแก้ปัญหาให้กับเกษตรกรผู้ปลูกแห้ว โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

นันทิกา ตั้งเจริญพาณิชย์

การศึกษากระบวนการจัดการชลประทานในเขตพื้นที่สูง กรณีศึกษาระบบชลประทานของชาวกะเหรี่ยงในภาคเหนือของประเทศไทย

A STUDY OF MANAGEMENT OF HILL IRRIGATION: A CASE STUDY OF AN INDIGENOUS KAREN IRRIGATION IN NORTHERN THAILAND.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาการ การบริหารจัดการ ตลอดจนเงื่อนไขปัจจัยลักษณะเด่นและลักษณะด้อยของการบริหารจัดการระบบชลประทานบนพื้นที่สูง กรณีศึกษาระบบชลประทานฝายโม่หลวง ซึ่งเป็นระบบชลประทานชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง หมู่ที่ 6 ตำบลกองแขก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

วรภรณ์ มนต์โคโรเวชย์

การศึกษาการเดินทางเรือหางยาวรับผู้โดยสารคลองบางเชือกหนัง กรุงเทพมหานคร

A STUDY OF THE PUBLIC TRANSPORTATION BY LONG-TAILED BOATS IN BANG CHEUK NANG CANNAL, BANGKOK.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาการและลักษณะการโดยสารเรือหางยาวในคลองบางเชือกหนัง และ 2) ศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขในการดำรงอยู่ของเรือหางยาวในคลองบางเชือกหนัง โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

บันเทิง จันทวงษ์

หมอนวดชายหาดกับการท่องเที่ยวเมืองพัทยา: กรณีศึกษาริเวณหาดดงตาล

BEACH MASSAGER AND TOURISM INDUSTRY OF PATTAYA CITY: A CASE STUDY OF DONG-TAN BEACH AREA.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการเข้าสู่อาชีพหมอนวดชายหาด 2) ลักษณะการให้บริการของหมอนวดชายหาดกับนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ 3) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และ 4) การจัดระเบียบและมาตรการต่างๆ ในการบริการการนวดชายหาด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นหมอนวดชายหาดที่ประกอบอาชีพบริเวณชายหาดดงตาล พัทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 20 คน ผู้มารับบริการนวดชายหาด ชาวไทยและชาวต่างประเทศ จำนวน 100 คน และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเทคนิค พ่อค้าแม่ค้า เจ้าของเตียงชายหาด จำนวน 20 คน โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เจาะลึก จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และการบรรยายเชิงพรรณนา

พระมหาสมพร สุวรรณคำ

กระบวนการสื่อสารในการสอนกรรมฐานของพระธรรมวิสุทธิกวี (พิจิตร ฐิตวณฺโณ) วัดโสมนัสวิหาร กรุงเทพมหานคร

COMMUNICATION PROCESS IN THE MEDITATION (DAMMATTHANA) INSTRUCTION BY PHRA DHAMVISUDDHIKAVI (PICHITR THITAVANNO), WAT SOMANATVIHARA, BANGKOK

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) กระบวนการสื่อสารในการสอนกรรมฐาน 2) ตัวผู้ส่งสาร (ปัจจัยภายใน) 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการสอนกรรมฐาน (ปัจจัยภายนอก) 4) กลุ่มผู้เข้ารับการอบรม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) และวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology) เป็นวิธีในการศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

มองจีน

ด้วยสายตาที่เปลี่ยนไป

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดการเสวนาทางวิชาการเรื่อง “มองจีนด้วยสายตาที่เปลี่ยนไป” โดย อาจารย์โสพล ศิริโสย์ ณ ห้องณัฐ ภูมิประวัติ เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2547 ที่ผ่านมา โดยอาจารย์โสพลได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนที่ปรากฏตั้งแต่สมัยสุโขทัย สินค้าที่พ่อค้าชาวจีนบรรทุกใส่เรือสำเภามาขายให้คนไทยในสมัยก่อนได้แก่ ผ้าไหม เครามิก เครื่องลายคราม ในขณะที่ประเทศไทยมีสินค้าประเภท ไม้กฤษณา งาช้าง ตะกั่ว ฯลฯ

หลักฐานบันทึกของฝรั่งตะวันตก ระบุว่า ในสมัยอยุธยาตอนกลาง มีชาวจีนอาศัยอยู่ในประเทศไทยไม่ต่ำกว่า 3,000 คน และพระมหากษัตริย์ไทยทรงโปรดเกล้าฯ ให้ชาวจีนที่มีความสามารถและเป็นทีไว้วางพระราชหฤทัย ทำหน้าที่เป็นกัปตันเรือในการเดินทางไปค้าขายกับต่างประเทศในนามของท้องพระคลังหลวง ในสมัยอยุธยาตอนปลาย ชุนนางลูกครึ่งไทย-จีนท่านหนึ่งได้รวบรวมไพร่พลตีฝ่าวงล้อมของพม่าออกไปตั้งหลักที่จันทบุรี และกลับมากอบกู้เอกราช จนได้รับชัยชนะ พร้อมกับสถาปนาตนเองเป็นพระมหากษัตริย์ในพระนาม “สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช” จากนั้นเป็นต้นมาชาวจีนแผ่นดินใหญ่ได้อพยพเข้าสู่ประเทศสยามเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง กล่าวกันว่า ในสมัยรัชกาลที่ 3 มีคนจีนอยู่ในสยามนับล้านคน

สิ้นสมัยรัชกาลที่ 3 ศักดิ์สงครามระหว่างไทยและพม่าได้สิ้นสุดลงเนื่องจากพม่าตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศอังกฤษ ประเทศมหาอำนาจทางตะวันตกกลายเป็นภัยคุกคามหน้าใหม่ของอาณาจักรสยาม ทำให้พระมหากษัตริย์ของไทยทรงเลือกใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรับมือกับการขยายอิทธิพลของมหาอำนาจตะวันตก ด้วยการส่งลูกหลานเธอ ชุนนาง ข้าราชการชั้นหัวกะทิ ไปศึกษาแขนงวิชาต่างๆ ในประเทศแถบทวีปยุโรป และเมื่อบรรดา “สุภาพบุรุษจากบูรพทิศ” (Westernized Oriental Gentlemen-WOG) กลับสู่มาตุภูมิ ก็ได้นำกระบวนทัศน์แบบตะวันตก เข้ามาใช้ในการพัฒนาประเทศ นับว่าเป็นการนำประเทศ “ก้าวสู่ความทันสมัย และทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ” ในขณะเดียวกัน กระบวนทัศน์แบบตะวันตกได้ปลูกฝังให้คนรุ่นใหม่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของตนเอง มองเห็นวิถีและชนบดั่งเดิมของตนเองและของประเทศเพื่อนบ้านเป็นสิ่งล้าสมัย ต้องรื้อถอน เพื่อสร้างอารยธรรมใหม่ตามอย่างตะวันตก

ถึงสมัยพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 อุดมการณ์ชาตินิยมเริ่มก่อตัวขึ้นในประเทศไทย ความแตกต่างของลัทธิและอุดมการณ์ทางการเมืองทำให้คนจีนถูกกีดกันออกจากกระแสการพัฒนาประเทศ และถูกมองว่าเป็น “คนอื่น” ของสังคมไทย เมื่อประเทศไทยยึดอุดมการณ์ทางการเมืองคนละขั้วกับประเทศจีน ภาพลักษณ์ของ “เจ๊ก” จึงกลายเป็นสิ่งเลวร้าย ในขณะที่คนไทยหันกลับไปนิยมแนวคิดแบบตะวันตกแบบกึ่งไม่กลับ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2518 พหลฯ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้เดินทางเยือนจีนเป็นครั้งแรก นับเป็นการเริ่มต้นความสัมพันธ์ไทย-จีนยุคใหม่อย่างเป็นทางการ

หลังจากที่สหภาพโซเวียตได้ล่มสลาย สงครามเย็นสิ้นสุดลง ประเทศจีนได้ให้ความสนใจในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจแบบทุนนิยมมากขึ้นและมีการกำหนดนโยบายต่างๆ เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดี และนำพาประเทศให้อยู่รอดท่ามกลางกระแสการเจริญเติบโตอย่างร้อนแรงของเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมที่เกิดขึ้นทั่วโลก หลังสิ้นสุดของยุคสงครามเย็น

ปัจจุบัน ถือได้ว่า ประเทศจีน ประสบความสำเร็จในด้านการพัฒนาประเทศเป็นอย่างสูง เศรษฐกิจจีนเติบโตอย่างร้อนแรง และถือเป็นเสาหลักของวัฒนธรรมทางซีกโลกตะวันออกในการยับยั้งทำลายการขยายตัวเพื่อครอบงำโลกของประเทศตะวันตก ดังเช่นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปี 2540 ในขณะที่ประเทศแถบเอเชียประสบกับภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ ประเทศจีนเป็นประเทศเดียวที่ยืนหยัดไม่ลดค่าเงินหยวนตามแรงกดดันของชาติตะวันตก ซึ่งเป็นผลให้สามารถลดความเสียหายทางเศรษฐกิจของประเทศเล็กๆ ได้ และยังสามารถรักษาเสถียรภาพของเงินดอลลาร์ฮ่องกงไว้ได้ ประเทศจีนจึงกลายเป็นพี่ใหญ่ในสายตาของประเทศแถบเอเชียต่างๆ

ใน ค.ศ.1999 จีนได้ทำการลงนามแถลงการณ์ร่วมกับประเทศไทยใน “โครงการความร่วมมือในศตวรรษที่ 21” เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีนให้เป็นไปอย่างแน่นแฟ้นมากขึ้น การที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเยือนประเทศจีนอยู่บ่อยครั้ง เพื่อศึกษาภาษาและวัฒนธรรมจีน จึงเป็นปรากฏการณ์ใหม่ของการสร้างสัมพันธ์ไมตรีกับจีน รวมทั้งเป็นการสร้างค่านิยมใหม่ในการศึกษาต่อต่างประเทศของคนไทยยุคใหม่

เพื่อเจริญรอยตามพระวิสัยทัศน์อันยาวไกลของพระองค์ท่าน คนไทยต้องหันกลับมามองจีนด้วยสายตาใหม่ จีนไม่ใช่เพียงแค่เป็นประเทศเกษตรกรรม ปลูกข้าวสาลี พลเมืองใส่เสื้อผ้าเก่าๆ ขับรถขาลังอีกต่อไปแล้ว แต่ปัจจุบันจีนคือประเทศที่มีความเจริญทางด้านศิลปะ วิทยาการ เทคโนโลยี และมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงสุดประเทศหนึ่งของโลก

ปัจจุบันสินค้าส่งออกของประเทศจีนไม่ใช่สินค้าเกษตรกรรมเพียงอย่างเดียว แต่เป็นสินค้าทางด้านเทคโนโลยีและอิเล็กทรอนิกส์ขั้นสูงซึ่งทำรายได้สูงถึง 2.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่แล้ว อัตราการส่งออกสินค้ายังเพิ่มสูงขึ้นเกิน 50 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้เงินทุนสำรองระหว่างประเทศของจีนยังมีมากเป็นอันดับสองรองจากสหรัฐอเมริกา และมีการคาดการณ์ว่าในอนาคตอันใกล้ จีนที่ทำว่าจะมีเงินทุนสำรองดังกล่าวเป็นอันดับหนึ่งของโลก

ถึงแม้จีนจะเผชิญปัญหามากมายอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่จีนก็มีรากเหง้าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่แข็งแกร่ง หยั่งรากลึก น่าจะประสบความสำเร็จในการผสมผสานของเก่าและของใหม่เข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน กลายเป็นจีนใหม่ที่มีทั้งความทันสมัย และความอลังการทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ สามารถยืนหยัดอยู่บนเวทีโลกได้อย่างสง่างาม สมศักดิ์ศรีผู้นำของโลกตะวันออก

หากจะมองประเทศจีนวันนี้ เหมือนดั่งตัวมังกรยักษ์ที่กำลังผงาด ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศเล็กๆ จะต้องเรียนรู้ที่จะอยู่กับมังกรตัวนี้ อย่างฉลาด และรู้เท่าทัน โดยใช้บทเรียนในอดีตให้เป็นประโยชน์

ในอดีตประเทศไทยได้ใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรับมือกับการขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจตะวันตก และทำให้ประเทศไทยสามารถรักษาเอกราช อธิปไตยของชาติไว้ได้ ในอนาคตยุทธศาสตร์ดังกล่าวนี้อาจจะต้องถูกนำกลับมาใช้อีก

วิธีการที่อาจารย์โสฬส ศิริโสัย เสนอในเวทีเสวนาทางวิชาการของสถาบันฯ ในตอนท้ายก็คือ การสร้างปัญญาชนรุ่นใหม่ หรือ “นักเรียนนอก” พันธุ์ใหม่ โดยส่งเสริมให้นักเรียนไทยมีโอกาสเดินทางไปศึกษาที่มหาวิทยาลัยในประเทศจีนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อกลับมาเป็นกำลังสำคัญของประเทศ สามารถสร้างสัมพันธภาพไทย-จีนแบบใหม่ บนฐานของความรู้อย่างแท้จริงเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ

น.ส.กুমารี ลากาภรณ์

นักศึกษาปริญญาโทสาขาพัฒนาชนบทศึกษา

ผู้เรียบเรียง

ยินดีต้อนรับ

ดร.รัตนา บุญมัทธยะ

ตำแหน่ง อาจารย์ ระดับ 7

คุณวุฒิ Ph.D. (Anthropology)

น.ส.สุภาพร คชารัตน์

ตำแหน่ง อาจารย์ ระดับ P2

คุณวุฒิ ว.บ. (เกียรตินิยมอันดับ 2)

ศศ.ม. (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

น.ส.ปภัสสร โพธิ์ศรีทอง

ตำแหน่ง อาจารย์ ระดับ P2

คุณวุฒิ MA (Fine) Museology

แนะนำผลงานวิชาการ

SO (THAVUNG) DICTIONARY

พจนานุกรมโซ่ (ทะวึง)

SO (THAVUNG) DICTIONARY

พจนานุกรมโซ่ (ทะวึง) เป็นผลงานวิจัยของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท โดยศาสตราจารย์ ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และได้รับการตีพิมพ์โดย Department of Linguistics and Applied Linguistics, University of Melbourne ประเทศออสเตรเลีย พจนานุกรมเล่มนี้เป็นผลงานการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบชิ้นแรกของภาษาโซ่ (ทะวึง) ซึ่งเป็นภาษาที่อยู่ในภาวะวิกฤต โดยนำเสนอเนื้อหาด้านคำศัพท์โซ่ (ทะวึง) พร้อมทั้งความหมาย ยกตัวอย่างประโยคทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทยไว้อย่างชัดเจน ในส่วนต้นของพจนานุกรมฉบับนี้ได้นำเสนอความรู้ทั่วไปของลักษณะทางภาษาศาสตร์ของภาษาโซ่ (ทะวึง) ซึ่งเป็นภาษาในตระกูลออสโตรเอเชียติกตระกูลเดียวกันกับภาษาไทย อีกทั้งในตอนท้ายเล่ม ยังได้จัดทำภาคผนวกที่มีประโยชน์ต่อผู้ค้นหาคำศัพท์ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยมีตัวอย่างการใช้คำยืมจากภาษาไทย-ลาว และการแปรรูปคำศัพท์ในกลุ่มผู้พูดภาษาโซ่ที่มีอายุต่างกัน

พจนานุกรมโซ่ (ทะวึง) มีจำนวนหน้าทั้งสิ้น 232 หน้า ราคาเล่มละ 300 บาท

SUWILAI PREMSRIRAT

Institute of Language and Culture for Rural Development
Mahidol University
Thailand
and
Department of Linguistics and Applied Linguistics
University of Melbourne
Australia

2000

ชื่อหมู่บ้านในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย:
กาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี
ราชบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล
มกราคม 2547

ชื่อหมู่บ้านในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย :

กาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม และสมุทรสาคร

หนังสือเล่มนี้เป็นผลงานของรองศาสตราจารย์สุจิตลักษณ์ ติพต ซึ่งนำเสนอชื่อหมู่บ้านในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย ได้แก่ชื่อหมู่บ้านในจังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และสุพรรณบุรี โดยแสดงให้เห็นโครงสร้างทางภาษาศาสตร์ของชื่อเรียกหมู่บ้านทั้งระดับคำและโครงสร้างทางความหมาย ทั้งนี้ชื่อหมู่บ้านนอกจากจะบอกที่อยู่ของหมู่บ้านแล้ว ยังสามารถบอกลักษณะภูมิประเทศ การทำมาหากิน ความเป็นอยู่ ภูมิหลังของผู้ที่อยู่ที่นั่นๆ ฯลฯ ด้วย

ผลงานฉบับนี้ได้แยกรายงานชื่อหมู่บ้านในแต่ละจังหวัดเป็นคนละบทและทุกบทจะมีความสมบูรณ์ในตัวเอง ทั้งนี้ผู้สนใจเพียงจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งจะได้ข้อมูลทุกอย่างครบถ้วนในส่วนของจังหวัดนั้นๆ ซึ่งจะให้ประโยชน์เป็นพื้นฐานที่ผู้สนใจอื่นๆ จะศึกษาต่อไปได้ หนังสือเล่มนี้มีทั้งหมด 207 หน้า ราคาเล่มละ 200 บาท

ผู้สนใจผลงานวิชาการทั้ง 2 เล่มข้างต้น สามารถสั่งซื้อได้ที่ร้านค้าสวัสดิการสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท หรือคุณอำไพ หนูเล็ก โทรศัพท์ 0-2800-2341

FORUM

กิจกรรมเสวนา

ขอเชิญร่วมทั้งเสวนาวิชาการ วิทยุ...

“คลื่นสึนามิ : วิกฤติกับการแก้ปัญหาวัยรุ่น”

โดย... คุณชนิตา ช่มสืน

วิทยุหน้าผากข่าวและรายการสดทางวิทยุ สวท. จ.แพร่ (FM 91 MHz)
ผู้เปิดเวทีให้เยาวชนชนกลุ่มชาติ ก้าวพูด กับโครงการวิจัยสัญจรในโรงเรียนต่างๆ
ผ่านรายการสดทางสถานีวิทยุ สวท.
ในวันพุธที่ 2 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 13.30 - 16.30 น.
ณ ห้องณัฐ ภามระวัตติ ชั้น 1
อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี

ขอเชิญชวนท่าน... สัมผัสวิถีชีวิต วัฒนธรรมและประเพณีของประเทศอินเดีย
ในวิทยุ

“นมัสเตอินเดีย”

มองผ่านสนธิ์ ดุสิตันช่มทุกวัย

โดย อ.ประภัสสร โพธิ์ศรีทอง

ร่วมพูดคุยเกี่ยวกับแง่มุมของวัฒนธรรมอินเดียในตลาดสยามในอดีต
ในวันพุธที่ 2 มีนาคม 2548 เวลา 13.30 - 16.00 น.

ณ ห้องณัฐ ภามระวัตติ ชั้น 1

สำรองที่นั่งได้ที่... งานบริการวิชาการ โทร. 0-2800-2308-14 ต่อ 3214

สำนวนภาษาน่ารู้

สุนิดา ศิวปฐมชัย*

ที่มาภาษาอังกฤษ: “Tsunami”

จากเหตุการณ์อันโศกเศร้าที่ชาวไทยและชาวเอเชียได้อีกหลายประเทศเพิ่งจะประสบกรณีวิบัติภัย ถูกคลื่นยักษ์ถล่มเมือง มีผู้คนบาดเจ็บล้มตายและสูญหายจำนวนมาก รวมทั้งบ้านเรือน อาคารสถานที่ท้องที่ต่างพังทลาย วิทยาศาสตร์ในช่วงพริบตา คอลัมน์ที่มาภาษาอังกฤษในครั้งนี้จึงขอเสนอที่มาของคำว่า “Tsunami” คลื่นยักษ์ร้ายร้าย

คำว่า “Tsunami” (ทสึนามิ/ สึนามิ) มาจากภาษาญี่ปุ่น ซึ่งเกิดจากการผสมคำระหว่างคำว่า “tsu” ที่แปลว่า “ท่าเรือ” และคำว่า “nami” แปลว่า “คลื่น” รวมกันแล้วหมายถึง “คลื่นที่ท่วมถึงท่าเรือ” คลื่นสึนามินี้เป็นคลื่นยักษ์เกิดจากแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด หรือ กระแสน้ำผิดปกติใต้น้ำ แล้วส่งผลให้เกิดแรงกระเทือน จนน้ำทะเลค่อยๆ ก่อตัวเป็นระลอกคลื่นจนสูงหลายเมตร เท่ากับตึกหลายชั้น และมีความเร็วถึง 960 กิโลเมตรต่อชั่วโมง มักเกิดขึ้นตามแนวชายฝั่งแปซิฟิก แต่น่าเสียใจอย่างยิ่งที่คราวนี้คลื่นยักษ์ร้ายร้ายมาเกิดที่คาบสมุทรมันเดียนี่เอง

ผู้เขียนขอแสดงความเสียใจและร่วมไว้อาลัยกับผู้เสียชีวิตในเหตุการณ์นี้ด้วยค่ะ

*อาจารย์ประจำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมฯ มหาวิทยาลัยมหิดล
ที่มา: ดัดแปลงจาก “ศัพท์คำนี้มีที่มา” โดย ดร.กรองแก้ว ฉายสภาวะธรรม

ต้อนรับปีระกาดังด้วยการให้ท่านผู้อ่านมีความสนุกสนาน สบายใจ เรื่องไม่ได้ใหญ่ ที่ผ่านมาก่อน ให้ผ่านไปกับปีก่อน วันคืนผ่านไปแล้วไม่ย้อนกลับ เหมือนสถานที่ไม่ยอมมีในกาลลับคืน แต่ถึงอย่างไรสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมชนบทก็ยังคงมุ่งมั่นที่จะสร้างสรรค์ประโยชน์ให้สังคม รวมทั้งกองบรรณาธิการจดหมายข่าวฯ ยังคงมุ่งมั่นที่จะนำเสนอเนื้อหาสาระดีๆ สู่อ่านต่อต่อไป

จดหมายข่าวฉบับนี้เริ่มด้วยบทความเรื่อง “นมาทิมถนะ: มาฆาคติแห่งสังคม” โดยเอนก รักเงิน นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งได้นำเสนอมาฆาคติแห่งการสื่อความหมายของจินตนาการในสังคม ที่มอง “นมา” เป็นเครื่องมือในการสนองต่อหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมใจ ต่อด้วยคอลัมน์ “ลานวัฒนธรรม” ซึ่งนำเสนอบทความที่กุมารี ลากอรณณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท นักกิจกรรมพัฒนาชนบทศึกษาได้สรุปและเรียงเรียงเนื้อหาจากคำบอกเล่าของอาจารย์โสภณ ธีรโรจน์ ในเสวนาวิชาการหัวข้อ “มองจีนด้วยสายตาที่เปลี่ยนไป” เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2547 ที่ผ่านมาก นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาสาระอื่นๆ ที่น่าสนใจ เช่น ภาพกิจกรรมของสถาบันฯ ในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา ในคอลัมน์ “ภาพเป็นข่าว” สรุปเนื้อหาวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ของนักศึกษาที่สอบผ่าน ในคอลัมน์ “ข่าวการศึกษา” และข่าวประชาสัมพันธ์อื่นๆ อีกมากมายในคอลัมน์ “บอกเล่าแก่สืบ” ปิดท้ายด้วยคอลัมน์ “สัปดาห์ภาษาหน้ารัฐ” ว่าด้วยที่มาของคำว่า “Tsunami” ดลิ่งนัยที่สร้างคามหมายในแง่ภาคใต้ของประเทศไทยและประเทศอื่นๆ ในแถบเอเชียใต้นี้

ขอแสดงความเสด็จใจและไว้อาลัยแด่ผู้สูญเสียชีวิต ญาติมิตร และครอบครัวในเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยครั้งนี้

บรรณาธิการ

เจ้าของ

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล
ศาลายา จังหวัดนครปฐม 73170

โทรศัพท์ 0-2800-2308-14

โทรสาร 0-2800-2332

E-mail : icssw@mahidol.ac.th

Web page : <http://www.lc.mahidol.ac.th/>

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ดวงพร คำบุญวัฒน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิญา บัวสว่าง

บรรณาธิการ

สุนิดา ศิวปฐมชัย

กองบรรณาธิการ

สุमित ประเสริฐ

นิยะนันท์ สำเนาเงิน

อำไพ หนูเล็ก

ฝ่ายศิลปกรรม

กานดา ยาภิ

พิมพ์ที่

บริษัท สหธรรมิก จำกัด

54/67, 68, 71, 72, 75 ซอย 12

ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงท่าพระ

เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600

โทรศัพท์ 0-2864-0434-5, 0-2412-5887

0-2412-5891, 0-1923-8825

โทรสาร 0-2864-3540

E-mail : sahadham@hotmail.com

ถ้าไม่ถึงผู้รับโปรดส่งคืน

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล
ศาลายา จังหวัดนครปฐม 73170

ชำระค่าฝากส่งรายเดือน

ใบอนุญาต 11/2543

ปทจ. ศาลายา

ผู้สนใจต้องการทราบข้อมูลข่าวสารของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท จาก “จดหมายข่าว”
ติดต่อ คุณอำไพ หนูเล็ก ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

